

Přepis rozvojového rozhovoru

Téma: Vyhodnocení plánu osobního pedagogického rozvoje na konci školního roku 2016/2017

Účastníci rozhovoru: ředitelka ZŠ Zdice Mgr. Eva Fiřtová a učitelka školy (anonymizována)

Záznam pořízen dne: 6. června 2017, v délce 33 minut

Pozn. Odkazy na konkrétní učitele byly ponechány, protože jsou uvedena pouze jména (nikoli příjmení). Odkazy na žáky byly anonymizovány.

(Ředitelka školy) Z čeho jsi měla v letošním roce radost?

(Učitelka) Já mám velkou radost z toho CLILu. Byl to takový spontánní nápad, aniž bychom věděly, že nějaký CLIL existuje, alespoň z mojí strany. Začali jsme to s Míšou v dějepise a pak to přerostlo do větší spolupráce s Renčou, kdy jsme si chystaly hodiny i na příští školní rok. My jsme chtěly odučit nějakých 5 hodin, ale nakonec jich vyšlo 11. A to proto, že ta spolupráce byla úplně super. Za prvé tedy s Renčou, ale i děti. Ono to nebylo ani tak plánované, ale tam se prostě sešlo víc faktorů, které tomu nahrály perfektně, že děcka to bavilo a že chtěly fungovat v hodinách. Myslím si, že velký benefit bylo to, že velká skupina byla moje. To tak vyšlo, v tu hodinu, co měla Renča, tak já jsem měla volno, takže jsem tam mohla docházet. Byla to skupina dětí, které mám normálně v angličtině. Tam se to skvěle propojilo s tou angličtinou.

Zamýšlíte podobný model i příště?

Ano. Prvoplánově to bylo zamýšleno tak, abychom si ušetřily práci, ale ono to není úplně tak, protože ty to musíš stejně přizpůsobit. Abychom si odučily ty hodiny a aby to bylo prostě stoprocentní ten příští školní rok. My jsme si ani neuvědomily jednu důležitou věc, že když chceš s někým dělat hodiny, když s někým spolupracuješ, tak si musíš sednout ... Prostě nemůžeš s někým dělat párovku, s kým to nejde.

Nejde proč?

No, nesedíte si i třeba jako lidi. Mně se to asi nestalo tady, protože tady mimo tu práci lidi sejdou. Ale nemusí. Můžeš mít třeba jiný styl učení ... nebo jeden tě pak přetlačuje. Já jsem docela výrazný tvor. Takže mně dělá třeba problém nebýt ten vůdce v té skupině, v té třídě. S Renčou to prostě bylo úplně super, protože ona mě pustila do svých hodin. Myslím, že jsme byly na stejném levelu. I ta příprava hodin, aby člověk neměl pocit, že je to všechno na něm. Opravdu to bylo velice vyrovnané a ta spolupráce byla super. Hrozně nás to bavilo kvůli těm dětem. Když jsme přišly první hodinu do třídy a teď jsme jim to přednesly, co je čeká, a to byla hrůza, měly děs v očích. Potom pomalu zjišťovaly, že to není žádná příšernost, že je to i sranda. Někde v polovině, po 5. hodině, se to zvirtlo, takže já jsem tam nemohla být, ani jsme to nějak neplánovaly moc a taky jsem potřebovala něco dělat normálně. A děti se začaly doptávat, jestli to ještě bude. Tak to bylo příjemné. My jsme si průběžně i dělaly takový monitoring těch hodin. Říkaly jsme jim, že to děláme pro sebe i pro ně a že na to budeme reagovat. A ty děti to viděly.

Hodnotily vás i děti, třeba při té hodině?

Měly prostor. My jsme jim neříkaly přímo „hodnot'te paní učitelky“, ale dávaly jsme prostor, kdy se mohly vyjádřit anonymně jakýmkoli způsobem k té hodině i k naší práci. Což ony dělaly. Třeba si, co pamatují, vyžádaly na něco víc času na některé činnosti. Nebo si vyžádaly něco, co nám jednou krachlo – to byl ten kahoot. Takže my jsme na jejich potřeby reagovaly docela pružně a oni to viděli. To byla fakt super spolupráce.

Myslím, že i děti to ocení, když jim nasloucháte.

My jsme si nakonec udělaly dotazník. Já jsem ti ho donesla ukázat, i to vyhodnocení. Z toho jsem měla velkou radost. Já ti ho ukážu, celý to vyhodnocení. Klasicky je tam 23 dětí. My jsme ten dotazník daly ten den 22 dětem, protože jeden chyběl. Pouze 4 děti ...

Takže jste ho dávaly v jedné třídě, kde se ta činnost opakovala několikrát.

Ano. Tam, kde jsme odučily více než 11 hodin.

- *Výuka je zajímavá: rozhodně ano 8krát, spíše ano 10krát, spíše ne 4krát, záporná žádná.*
- *Hodně se při ní naučím: rozhodně ano 10krát, spíše ano 9krát, spíše ne 3krát a jeden neodpověděl.*
- *Učitelé na mě nechávají volbu, zda a do jaké míry angličtinu použiju: rozhodně ano 10krát, spíše ano 12krát.*
- *Jazykové i odborné dovednosti mi budou užitečné: rozhodně ano 13krát, spíše ano 7krát, spíše ne 2krát.*
- *Více spolupracuji s ostatními spolužáky: rozhodně ano 8krát, spíše ano 11krát. ... No, to je krásný.*
- *Učitelé využívají i praktické činnosti, pokusy, programy, texty: rozhodně ano 17krát. Výborný...*
- *Často něčemu nerozumím, učím se věci nazpaměť: spíše ne 5krát, rozhodně ne 12krát.*
- *Pokračovat 18, nepokračovat 4. Tak to je vynikající!*

Připomínky taky byly vtipný.

Nemám slov. Bylo to moc dobrý a zábavný. Ano, pokračovat. Bylo by to super, bylo by to dobré, kdyby to tak bylo i příští rok. Bylo tu dost pokusů, jsou zajímavé. Myslím, že tyto hodiny jsou zajímavé, já bych nic neměnila. Tyto hodiny jsou fajn, ale nějakí spolužáci by mohli pracovat líp. Aby příští školní rok přišla paní učitelka. Nesnesu skupinovou práci.

Přesně vím ty čtyři, kteří se tam vyjádřili nějak negativně. Vždycky jsme říkali, je to anonymní. Můžete si tam vylít srdce, jak potřebujete, a on se stejně podepsal. ☺

No, to já jsem se právě chtěla zeptat, jestli tam bude možnost s nimi pokračovat. To jsou budoucí sedmáci. Ty má, myslím, Pepa.

Tak to zkuste s Pepou.

No, to já nevím, jestli na to budu mít kapacitu. Taky nevím, jestli bude Pepa chtít. On má taky svý ...

Já myslím, že určitě alespoň na pár hodin. On je k tomu přístupný. Pepu znáš, zkus se s Pepou domluvit.

Já se s ním zkusím domluvit, protože přestat s tím by byla škoda.

Takže vidím, že jste zařazovaly praktické činnosti a skupinovou práci. Takže já navážu tou druhou otázkou, které oblasti ses věnovala z priorit a cílů našeho letošního PPRŠ (pozn. plán pedagogického rozvoje školy) a na co bychom se ještě měly soustředit. Myslím, že tam osobnostní výchova určitě probíhá.

Jo. To myslím, že jo. My se snažíme, aby se žáci učili naplno, a hlavně, aby z toho měli i radost, tak jak to máme i v PPRŠ. Tohle je asi něco navíc. Pro mě to bylo určité světlo. V té angličtině se mi to daří taky. Až ten poslední měsíc jsem si říkala: „Do příc, co se děje?“ Ale jak učím 5 tříd, tak z toho dvě mají takovéto renoncy. V 8. třídě to příkládám vlivu žákyně XY, která na sebe strhne víc lidí. Ta puberta na osmáky přišla o rok později. Většinou toto zažíváme v těch 7. třídách a oni se pak pomalinku zklidňují. Ve dvou třídách to poslední měsíc bylo šílený, ale v ostatních třídách to šlo dobře. A v těch ostatních třídách tam, myslím, děcka chodí rády. To člověk vidí, přes ty aktivity, co dělám. My je natáčíme. Oni to vyhledávají, mají to rády. I tu klasickou angličtinu mají rády. Díky tomu, že v té angličtině jsou menší skupinky, daří se individualizovat docela dobře. Nemám zkušenost, kromě té párovky, s větším kolektivem, a tam se to dá moc pěkně zvládnout.

Tak jak si myslíš, že se ti podařil tvůj POPR (pozn. plán osobního pedagogického rozvoje) a práce se žáky se SPU?

Jo, tak jsme vlastně pokračovali dál. A tam, když konkretizují jednu třídu, tu nejslabší skupinu, tak byli po většinu roku opravdu super. A využili jsme tam opravdu všechno, co jsem si předsevzala. Pomůcky tam máme na čtení, „elka“ vyrobené.

Taková ta okýnka jste si vyrobily?

Já jsem vyrobila „elka“. Okýnka jsem zkusila nanečisto, a to moc nechtěli. „Elka“ tam mívám při čtení, může si je vzít, kdo chce. Berou si je většinou 3–4 lidi. Já jsem je učila, jak s tím mají fungovat, a z toho ty 3, 4 lidi to používají někdo dobře, někdo špatně, ale je to tam. Ostatní nechtějí, tak je nenutím.

Jak ti to zdůvodnili, že je nechtějí?

Že to nepotřebují a že to nechtějí. A ti ostatní ... Já si to totiž taky беру občas. Někdy, když potřebuji pracovat s textem, tak se tam občas ztratím, tak si to taky беру a oni to vidí, že to mám taky.

Potom se opravdu snažím využívat písmo „open dyslectiks“. Musím opravdu říct, že nějakého výrazného zlepšení jsem nezaznamenala. Oni opravdu dobře reagují na nějaké spojovačky. Ty jsem ale na konci roku eliminovala, protože si říkám, že na konci sedmičky, aby mi ta slovíčka jen spojovali nebo něco doplňovali, to si myslím, že by neměli ... Ale asi to znovu zařadím, protože ta skupina je velice slabá a prostě, abychom se někam posunuli, budeme muset jet tímto stylem. To se nedá nic dělat. Navíc, když jsem analyzovala tu situaci v té třídě, co se tam stalo před měsícem, co se tam stalo, proč se takhle zasekli, tak ona tam přišla nová žákyně – to bylo šílené „rošambo“ s ní. Protože naši chlapci si to užívali a ona také velmi. A druhým faktorem byla nepravidelná slovesa, což je pro ně absolutně nepřekonatelná meta. A to teda nevím, co budu dělat dál, tam, se přiznám, že jsem úplně v pasti. Zkusila jsem všechny možné způsoby, jak je to naučit, a prostě ne, to nejde. Nevím, co mám dělat. Tak uvidíme příští rok, máme naplánované maximálně 3 lekce, abychom to splnili.

Konzultovala jsi to s Radkem nebo Jarkou?

Ano. My se samozřejmě o tom pravidelně bavíme. Oni oba dva říkali, že oni se to schopni naučit jsou a že když dostanou několik pětěk, že se to naučí. Takže já jsem pořád dokola psala

ty pětky a oni ty pětky měli, a taky protože někteří jsou SPU (nebo většina z nich), tak oni potřebují ústní formu. Takže jsem se to snažila kombinovat. A u jednoho žáka to funguje, ale u ostatních, ať ústně, nebo písemně, ne. V jednom případě jsem se tam u jednoho žáka setkala s přístupem, kdy jsem volala i rodičům, protože on si při písemce vzal celá ta nepravdivá slovesa, což jsou dvě A4, a normálně si to tam položil. Tak jsem mu řekla: „Tak mi to dej. Ty opisuješ. Píšu pět.“ Pak jsem se ho ptala: „Co to zkoušíš?“ A on mi řekl: „Přeci nejsem debil, abych se tohle učil.“ Takže jsem to volala tatínkovi. Ten říkal, že se to učit bude, ale zatím se nic nenaučil.

Kolik jich máte, těch nepravdivých sloves?

Já nevím, kolik jich tam je, my je máme na sloupečky. Tak jsme udělali jeden sloupeček a druhý kousek, ale to nešlo. V podstatě jsme na stejné úrovni jako v šestce, a ti je mají téměř všechna naučená.

Po nějakých malých celcích ... ono to paměťové učení je u nich špatné ...

Ale oni to zas po prázdninách nebudou vědět. My to děláme po pěti slovesech a mají na to týden. Tak nevím. A pak jsme se dostali do toho, že já jsem ani nechtěla pokračovat, protože oni byli fakt zaseknutí. Do toho byly ty kázeňské problémy a udělali jsme to, že jsme si sedli, a to bylo až ke konci školního roku. A já jsem jim říkala: „Co se děje? Co blbnete? Vždyť doteď jsme spolu vycházeli dobře. Já se tady zbytečně rozčiluju. Nikam to nevede. A vy nic.“ A opravdu jsme měli celou hodinu takhle kroužek a debatovali jsme a musím říct, že to bylo opravdu hodně dobré. A hodně si od toho slibuji do budoucna. Oni sami identifikovali, že ta situace se zhoršila při příchodu té nové žákyně, a i ona to přiznala. Ale nebylo to nijak agresivní. Oni říkali, že je to nová situace, nový člověk, přišla další žákyně, která se k nám tak nějak „šla schovat“, protože ve své třídě měla problémy se spolužačkou. Takže ten kolektiv se promíchal. A oni mi pak říkali, že je to jedna věc a druhá věc, a to byla už druhá třída, která mi to řekla: „A paní učitelko, nemohli bychom být někde v jiné třídě?“ Já jsem si to do té doby neuvědomila, ale oni říkali: „Tady se tak špatně sedí a blbě učí. Kdybychom tu mohli sedět každý sám.“ A já jsem říkala: „V době, kdy my máme angličtinu, jsou plné třídy, tak není nikde jinde volno, nemůžeme někam jít. Takže uvidíme příští školní rok.“ A od té doby jsem začala stavět lavice v klubu trochu jinak. Říkala jsem Marcelce, že ať se na mě nezlobí, ale že to dělám pro ty děti, že to nedělám z plezíru, si tam něco přestavuji. Ale opravdu jsem si uvědomila, že spousta z nich neseděla ani čelem, protože to nešlo, oni se rozptylovali. Oni si sami navrhli zasedací pořádek (po té skupince). A pak si řekli, s kým by nejraději seděli, aby nekecali. A takhle to dodrželi a ty dva týdny, co jsme ještě měli, byly fakt dobré.

OSV v praxi ☺ Já to trošku nadsazuju, ale je dobře, že jsi to s nimi probírala. Ty děti potřebují, abychom s nimi o tom mluvili. Aby věděly, že tě to zajímá. Že přemýšlíš nad tím, proč je ta výuka taková, jaká je. Nejde to řešit jen tím, že jim budeme dávat špatný známky. Takže, jak bychom shrnuly, co se ti dařilo s dětmi se SPU v angličtině. Co se ti dařilo? Co se ti nedařilo? Co ti zaměření na tyto děti přineslo?

Myslím si, že se nám (kromě toho posledního měsíce) dařilo učit se, s tím, že se i učili rádi, že do angličtiny chodili rádi, že na písemky byli připravení podle svých možností. Myslím si, že se mi podařilo v nich probudit sebevědomí. Co si budeme povídat, když oni jsou někde jinde, a mají srovnání s dětmi, které nemají žádné poruchy učení, tak jsou bezradní a nemají žádnou motivaci. Takže v té skupině mají možnost zazářit, zažít si úspěchy v rámci svých možností. Jestli je to dobře, co se týče budoucího života, to já nedokážu posoudit. Kolikrát si říkám, že je to super, když v této skupině se nám to daří, ale v životě je to jinak. Budou se setkávat s lidmi,

kteří jsou na tom jinak, budou někde jinde. Ale říkám si, jsou to děti a mohou se naučit alespoň něco.

Jistě – myslím, že pokud nezískají odpor ke vzdělání, tak řada z nich k tomu dojde později nebo jinou formou. Je důležité s nimi vyjít, aby nebyli jen na pětkách, nebo aby necítili to, že jim to nejde. Já jsem to tady nějak shrnula: Dařilo se nám ve skupině SPU AJ učit se, děti se učily v rámci svých možností a zažily úspěch. Co si myslíš, že ještě by bylo potřeba v tomto úkolu, který si měla, zlepšit? Co se tak úplně nedařilo? Asi ty prostory odpovídající charakteristice těch dětí. Jestli jsem to dobře postřehla ...

Já už vlastně nevím, co by se pro ně víc mělo udělat. Myslím, že mají veškerou možnou podporu, která je, kterou ani na jiných školách není. A to vím. A opravdu teď je i na nich, jestli to využijí, nebo ne. A já doufám, že do budoucna budeme pracovat tímto stylem. Ono tam těch slovíček pořád přibývá. Ony je pořád baví ty obrázky, to, co jsi viděla při hospitaci. Jenomže když to přibývá, tak to ani není možné tímto způsobem udělat, některá slovíčka takhle nejde znázornit. Takže nevím, do jaké míry já budu schopná to takto připravovat. Ale pokusím se ještě víc se zaměřit na ta slovíčka, protože ta gramatika je tam pro ně velice složitá. Tak jsem si říkala, jestli se nezaměřit spíš na budování slovní zásoby v tomto případě, protože oni nejsou schopni dát tu gramatiku dohromady. Takže možná do budoucna se víc zaměřit na slovní zásobu, tu gramatiku ano, ale možná jsem to taky víc tlačila přes koleno. Smířit se s tím, jak to je. Hlavně ta slovíčka, ať mají radost z toho, co tam děláme.

Eva s Monikou teď připravují na Festival (pozn. Festival pedagogické inspirace, setkání učitelů partnerských škol PŠU jednou za 2 roky, kde učitelé připravují dílny pro kolegy) hry na gramatiku, na upevnění tvorby otázky ... Jsou to hry pro malé děti. Možná by bylo dobré do této skupiny zařadit tyto hry. Oni ti určitě dají nějaké materiály, možná by bylo dobré s nimi spolupracovat.

Určitě jo. Já samozřejmě toto všechno znám, protože ty hry připravuji pro svoje děti. Ale tam je problém v tom, že přestože oni mají tu strukturu, tu stavbu zapsanou a chceš, aby to v rámci té hry použili, tak oni nejsou schopní. Oni mají problém ... Nejvíc jsem se nasmála, když jsme se učili nepravidelná slovesa, tak oni nedokázali pobrat asi měsíc a půl, proč se učí ty tři tvary, přestože jsme si to každou hodinu říkali. Říkali jsme si, že teď potřebují ten prostřední a že je to minulost, a že prostě spojení toho, že to vypadá jinak než to první slovíčko, to bylo nepřekonatelné. My jsme kolikrát ve větě měli ten minulý čas od „take“ – „took“. Já jsem jim říkala, tak koukněte do papírů a řekněte mi, co je to „took“. Načež vstal jeden žák, zatřepal si se svými špeky a řekl: „Tohleto je tuk.“ ☺ No tak, a tím jsem skončila dnešní hodinu. Co na to máš říct. Snažila jsem se, ale ta gramatika, je to hodně složitě. Ale zkusíme.

Já jsem ti teď vzala, protože ten POPR nebyl jen na ta SPU ... My jsme nahrávali, řekla jsem si, že ti ukážu video – je to takový vtíp, který oni hrajou. To mě na to navedla Eva.

(Pozn. Následuje sledování cca dvouminutového videa jako důkaz o učení žáků a důkaz splnění části POPRu učitele.)

Eva (pozn. kolegyně) mi říkala, že ve 4. třídě dělají nějaký scénář. Tak mi přišlo dobré tohle udělat (pozn. děti dramaticky ztvárnily vtipný příběh). My jsme se domlouvali, že příští rok to uděláme, že si to předvedeme navzájem. My jsme to natočili, Eva prezentovala poslední projekty u nás, a my jsme natočili ten vtíp. Mně se prostě líbí to propojování mezi třídami, někde se nám podařily ty mezipředmětovky, to se nám povedlo v tom CLILu. Na 1. stupni to jde samozřejmě líp, protože když ten učitel má tu třídu pořád, tak si to přizpůsobí. Ale jde to i tady, např. výtvarka, čeština nebo ten přírodopis, když se protáhl ... tak to bylo moc hezký.

Co zamýšlíš do příštího roku? Jaké téma si zvolit pro svůj POPR?

Už mám. Už mám i POPR. Já mám ten CLIL. Doufáme, že se to povede rozjet pořádně v dějepise i v přírodopise, chceme pokračovat s těmi hodinami, které jsou. To určitě.

V mém dosavadním cíli samozřejmě budu pokračovat i dál, ale momentálně opravdu cítím, že nic dalšího nebudu vymýšlet, budu se držet tohoto schématu a už nic nového nezavádět, protože mám pocit, že oni jako ...

Všechny ty novinky potřebují malinko určitý stereotyp, aby oni v tom dokázali jet. To je pravda. To jsem si ověřila na těch hodinách, které jsem měla z češtiny taky.

Poslední můj dotaz. My jako vedení školy jsme někdy raněni provozní slepotou. Některé věci už neregistrujeme. Napadá tě něco, co bychom mohli změnit ku prospěchu všech, co bychom mohli udělat, aby se ti líp pracovalo, jakou podporu bys potřebovala? Co bychom měli udělat jinak?

Co jsme se bavili ve sborovně, tak jsme si říkali, že by bylo super, kdyby mohl být nějaký kurz na zvládnání těch složitých situací, které nastávají s dětmi. Ale to by chtělo fakt vytipovat někoho dobrého, kterého ... já si nevybavuji jméno toho pana psychologa, který tady byl, jestli si vybavuješ ty „alfy“. To bylo tak přínosné. A myslí si to určitě daleko víc lidí než já ...

To byl doktor Braun.

Ano. A Radek říkal, že je hrozně těžký ho sehnat. To bylo přesně to, co jsme potřebovali na začátek školního roku. Vím, že kolegové to využili okamžitě s nástupem do práce. A fakt to pomohlo. Pomohlo to i mně, já jsem si taky udělala ten kroužek a hned jsem se dívala, kdo si to sedl naproti mně, jakože jsem to hned analyzovala. A nejen tohleto, ale jestli by šlo udělat nějaký kurz prakticky. Já vím, že je to hrozně těžké. Simulovat ty situace, když ti někdo řve z 10 centimetrů do obličeje v afektu nebo když se kolem tebe shlukne ta třída a prostě jsou jak vosy a ty pak nevíš, kde ti hlava stojí. Nebo i to zvládnání v té třídě, máš tam necelých 30 dětí, a když se oni domluví – tyhle situace, tak jak to řešit. My jsme si řekli pár těch věcí, které jsem použila: „Dobře, teď to není předmětem hodiny...“, a to fungovalo dobře. Teď je otázka, kdy to zase prokouknou.

My jsme také měli diskusi a řekla jsem: „Poslední dva dotazy, a v pořadí, v jakém jste se hlásili, a konec.“ Takže ono to chce i od nás dodržovat nějaká komunikační pravidla ... Takže já jsem si poznamenala: zvládnání složitých komunikačních situací s dětmi, nejlépe dr. Braun – vzdělávání. Praktická simulace situací, zvládnání vyhocených situací ve třídě.

A jestli můžu ještě jednu věc. To jsem si uvědomila na té poradě, kde jsme řešili tu šikanu. Ono je to hezké si to takhle říct ... Já vím, máme nějaký školní řád, ale to je dokument. Kdybychom si to mohli někde sepsat, nějaký ten postup, a i ty rady, i to, co jsme si říkaly teď tady. Kdyby se to někde sepsalo.

Ono to je – v preventivním programu.

Je to? Aha. Vidíš.

Tam je přímo ..., a je to součást každého preventivního programu, a je tam pár bodů, co dělat, když je vyhocená situace ve třídě, když tam dojde k velkému konfliktu.

Kde jsi říkala, že to je?

Preventivní program. Máme ho na disku a visí i ve sborovně. Je to myslím ta část II, tam je program proti šikanování. Nejdřív je celý preventivní, pak je část proti šikanování a pak je ten rok, podle kterého děláme aktivity v třídnických hodinách.

